

A tartalmi feltárás mint hozzáadott szakkönyvtári érték: dilemmák

EKE konferencia, Esztergom
2019. VI. 26.

Ösztönzőim

- **Közös munkára ösztönző előzmények**
- **Közelmúlt feladatai**
- **Szakmai fórum**

XV. évfolyam

EKE HÍRLEVÉL

2018/3. sz.

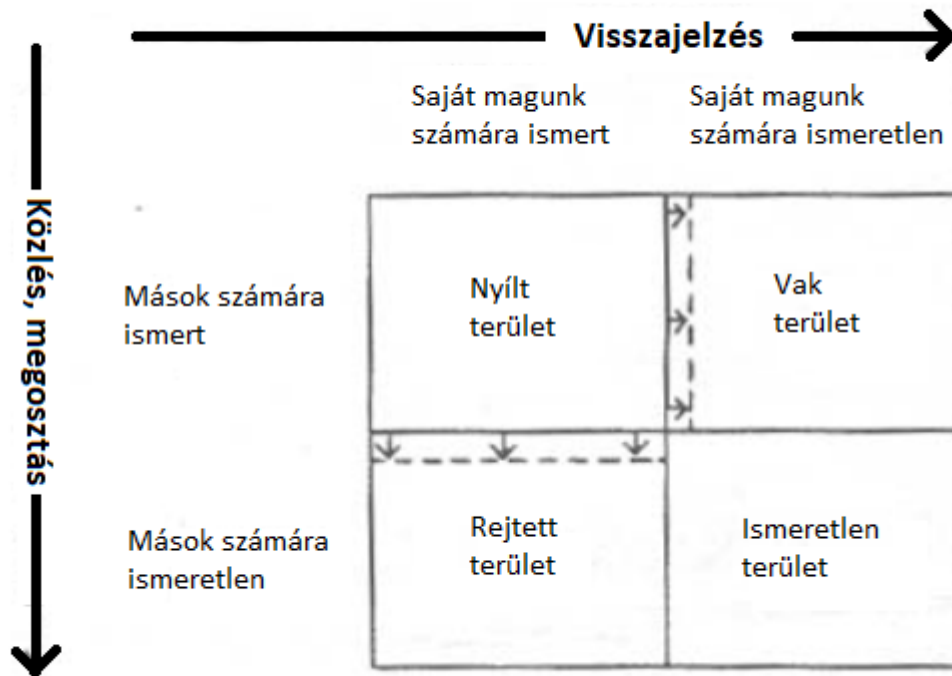
BETH – 2018

Szeptember 8. és 12. között zajlott a BETH (Bibliothèques Européennes de Théologie) éves konferenciája. Magyarországról ketten vettünk részt a tanácskozáson: Bálint Ágnes a Tiszántúli Református Egyházkerület és Kollégium Nagykönyvtárának képviselőjeként, illetve jómagam az Egyházi Könyvtárak Egyesületének küldöttjeként. A konferencia fő témája a „Subject Indexing in the Digital Age” (Tárgyszavazás a digitalizálás korában) volt. Korunkban egyre nagyobb kihívást okoz a hatalmas mennyiségű adat és információ. Az információ feldolgozásával és szolgáltatásával foglalkozó szakemberek körében folyamatos téma ennek a nagy mennyi-

a leírások nemcsak papír alapon (vagy azon már egyáltalán nem), hanem online is hozzáférhetőek. Felmerül a kérdés: hogyan őrizheti meg versenyképességét a feldolgozásban a könyvtár? Hogyan tarthatja fenn a tárgyszavazás minőségét? Hogyan lehetnének hatékonyabbak a könyvtárak a digitalizálás korában? Indexeli-e a Google a könyvtári tartalmakat? Vajon jobban működik-e a tárgyszavas keresés a könyvtári adatbázisokban? Van-e arra lehetőség, hogy egy közös tudáshalmazt használva még eredményesebben működjön a könyvtári feldolgozás? Ezekre a kérdésekre természetesen nehéz határozott választ adni, de nagyon fontos beszélni róluk, és megvitatni a lehetőségeket.

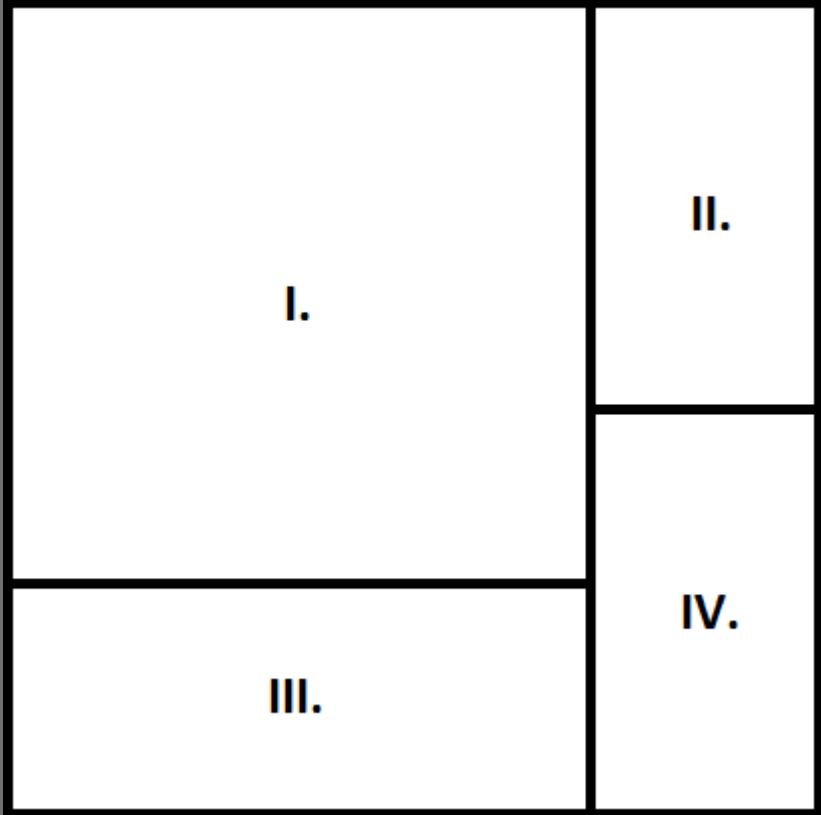
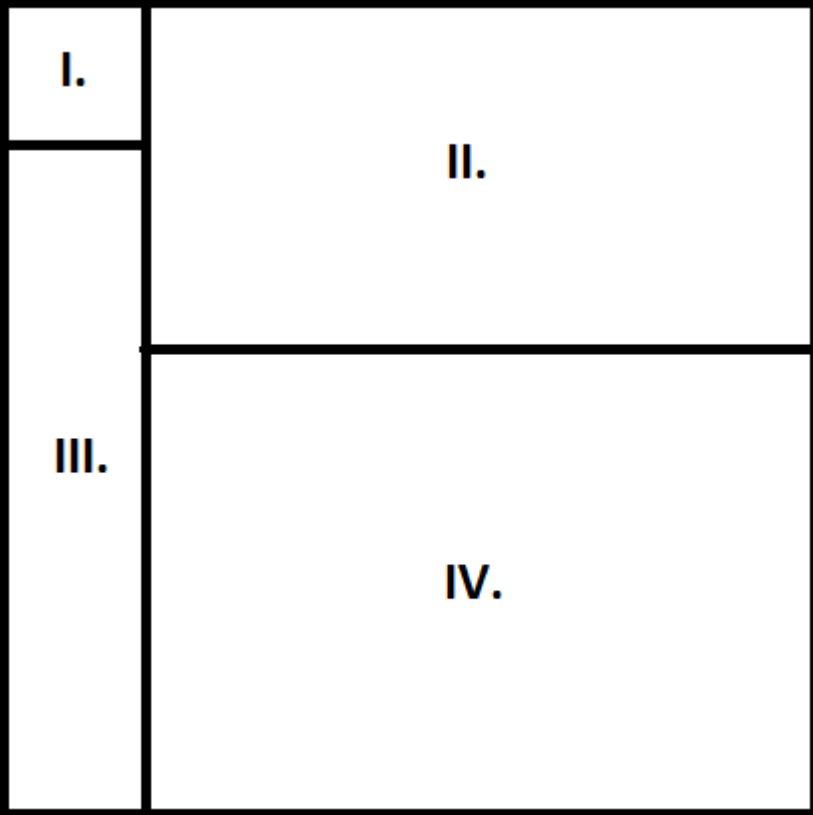
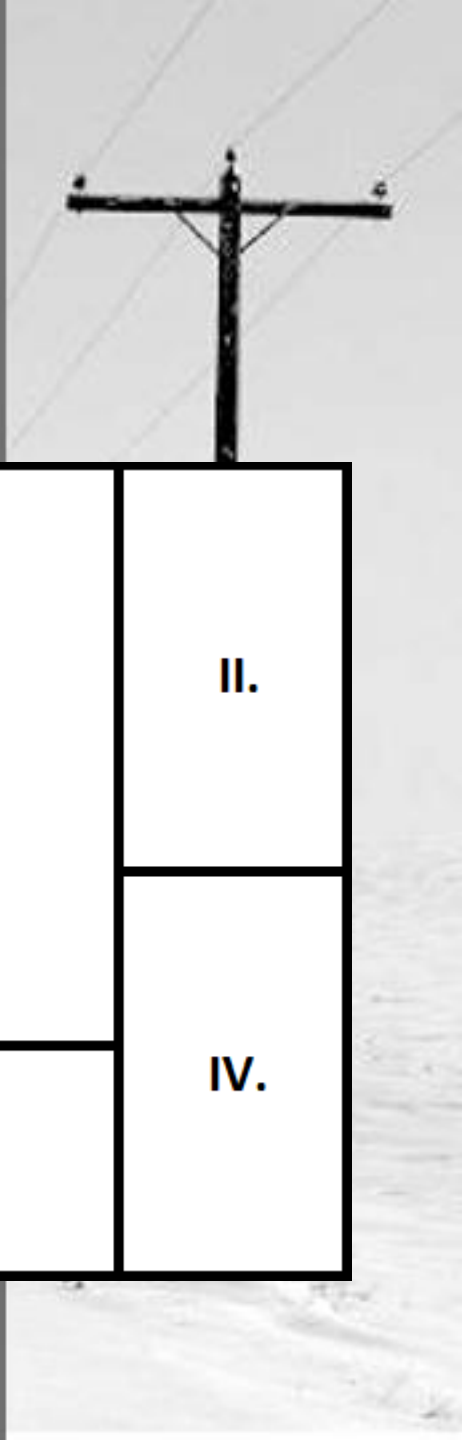

A JOHARI-ABLAK

Én – mi – Mi

Szakkönyvtári identitáselemek

- gyűjtőkörünket teljesen lefedő, hiánytalan állomány
- 100%-os feltártság minden dokumentumtípusban
- a feltártság mélysége az analitikáig, sőt az illusztrációkig, bibliai locusokig, stb.
- tematikus szakterületi tárgyszókészlet gondozása
- digitális gyűjteményeink is a fentiek szerint gyarapodnak
- a terület szakértői a munkatársaink, és akként is tartják számon őket, szaktájékoztatót tartunk
- szakkönyvtári bibliográfiát építünk
- egyházi kötődésű személyek besorolási rekordjait gondozzuk
- közös katalógusban jelenítjük meg, stb.

Ember

Gép

0

100

tudásmenedzsment

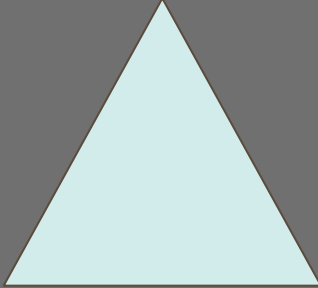

„a dokumentumban
tárolt **tudás rekonstrukciója** és
az információkereső nyelv jelkészletének
segítségével történő **reprezentációja**”

TARTALMI FELTÁRÁS

Tartalmi feltárás

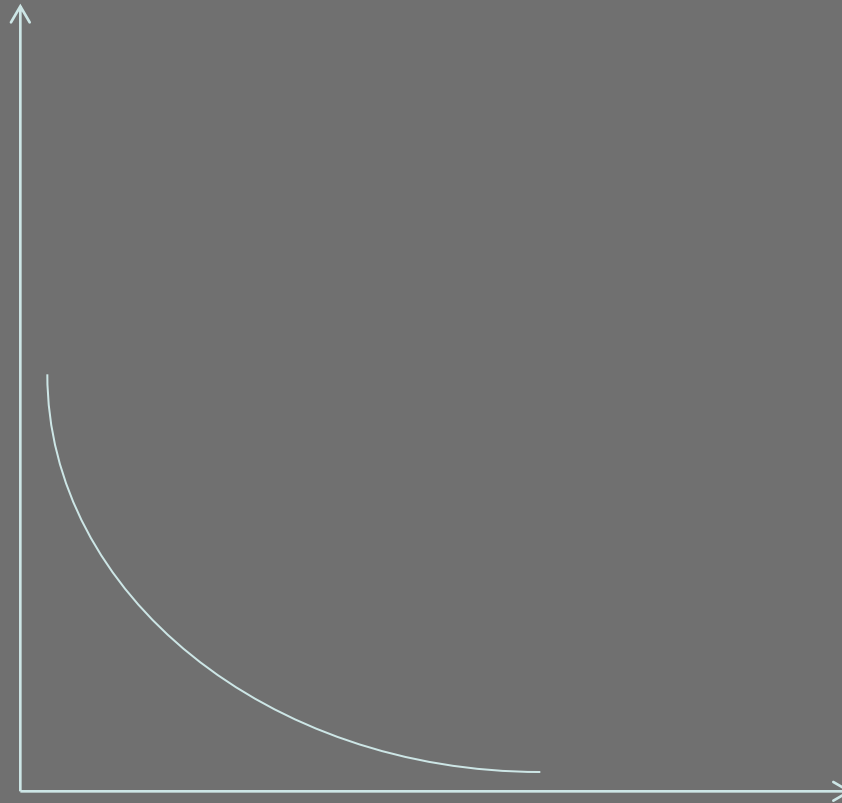
- Tematikus elrendezés (szakrend)
 - Annotáció
 - Referátum
 - Ajánlólista, stb.
 - Fordítási feladat
 - Olvasó
-
- Dokumentum
 - Információkereső rendszer

CÉL:

Megtalálni **azokat és csak azokat** a dokumentumokat, amelyek relevánsak egy kérdésre adott feleletként

Y: specificitás

X: zaj

Optimalizálni a felhasználói igények szerint

A mélyfúrás mélysége könyvtáranként/
gyűjteményrészenként meghatározandó

alapelvek

- **egyszerre két rendszert kell használni:** több információkereső nyelv egyidejű használata a minél több szempontú tartalmi feltárást és információ visszakeresést biztosítja.
- **minden lényeges** (legalább 30% terjedelmű) **témakört** fel kell tárni
- További ismérvek: **forma, személy, hely, idő**

ETO

1. Legrégebb óta
használt,
legelterjedebb

2. Általános, de fejlett
szintaxisa révén
precizitásra is
alkalmas

1. Legtöbb változást is
átélt, verziókövetés és
konverzió problémás

2. Többnyire
könyvtárosok
használgák, a mutatók
és természetes nyelvi
feloldások nem érhetők
el a felhasználók
számára

ETO

3. Szakrend képezhető belőle, statisztika alapja lehet, MNB használja

- 2-es főosztály változása: kereszténység-centrikusból világvallások kiegyenlített reprezentációja

3. Kevés IKR-be integrált a jelzetállománya, nemzeti névtérbe integrálva?

Áttérés?

Új, online elérhető elektronikus kiadás,
OSZK köztezurusszal összekötve

2 VALLÁS. TEOLÓGIA

☐ 2-1/-9 A vallás fogalmaira alkalmazható speciális alosztások

☐ 2-1 A vallás elmélete és filozófiája. A vallás természete. A vallás, mint jelenség

..... 2-13 A szent. A megszentelt. Természetfölötti. A vallásosság, az imádat természet

..... 2-14 Isten. Istenek (Megszemélyesített istenek, és mint ilyenek különböző)

..... 2-15 Isteni lényeg, természet

..... 2-17 Világegyetem. Az univerzum természete. Kozmológia

☐ 2-18 Az ember. Emberi faj. Emberi nem. Hitelvi, teológiai antropológia

..... 2-184 Az ember viszonya az istenekhez

☐ 2-2 Vallási alapelvek

..... 2-23 Szent könyvek. Vallási szövegek

..... 2-25 Másodlagos irodalom. Pseudokanonikus mű

..... 2-27 Kritikai munkák

..... 2-28 További, egyéb vallási szövegek

☐ 2-3 Vallási személyek

..... 2-31 A vallás kezdeményezője, alapítója, központi egyénisége

..... 2-32 Messiás

..... 2-34 Mártírok

..... 2-35 Aszkéták, remeték, fakírok

..... 2-36 Szentek. Boddhisatvák. Megvilágosodottak

..... 2-37 Mahatma. Guru. Tudós ember

..... 2-38 Karizmatikusok. Természetfölötti erejű személyek

☐ 2-4 Vallási cselekedetek. A vallás gyakorlása

..... 2-42 Erkölcsi magatartás. Morálteológia

..... 2-43 Társadalmi szokások és gyakorlat. Szociálteológia

..... 2-46 Jótékonyosság. Mások támogatása. Lelkipásztori működés. Pasztorált

☐ 2-47 Oktatás. Nevelés

..... 2-475 Prédikáció (mint oktatás és felkészítés)

- ☐ 21/29 Vallási rendszerek. Vallások. Hitfelekezetek
 - ☐ 21 Történelem előtti és primitív vallások
 - └─ 212 Történelem előtti vallások
 - └─ 213 Primitív vallások
 - ☐ 22 Távol-keleti eredetű vallások
 - ☐ 221 Kínai vallások
 - └─ 221.3 Taoizmus
 - └─ 223 Koreai vallások
 - └─ 225 Japán vallások
 - ☐ 23 Az indiai szubkontinens vallásai. Hindu vallás általános értelemben
 - └─ 233 Hinduizmus szoros értelemben
 - └─ 234 Jainizmus. Dzsainizmus
 - └─ 235 Sikhizmus. Szikhizmus
 - ☐ 24 Buddhizmus
 - └─ 241 Hinayana (Theravada) buddhizmus. Páli iskola
 - └─ 242 Mahayana buddhizmus
 - └─ 243 Lámaizmus
 - └─ 244 Japán buddhizmus
 - ☐ 25 Ókori vallások. Kisebb vallások és kultuszok
 - └─ 251 Ancient Egyptian religion
 - └─ 252 Mezopotámiai vallások
 - └─ 254 Iráni vallások
 - └─ 255 Ókori görög-római vallások
 - └─ 257 Az európai népek ősvallásai
 - └─ 258 Közép- és Dél-Amerika indián vallásai. Prekolumbián indián vallások
 - ☐ 26 Zsidó vallás. Judaizmus
 - └─ 261 A bibliai idők vallása. Ókori judaizmus. Az Ószövetségi hit
 - └─ 262 Askenázi judaizmus
 - └─ 264 Szezárd judaizmus

- ☐ 26 Zsidó vallás. Judaizmus
 -261 A bibliai idők vallása. Ókori judaizmus. Az Ószövetségi hit
 -262 Askenázi judaizmus
 -264 Szeárd judaizmus
 -265 Ortodox judaizmus
 -266 Progresszív judaizmus
 -267 A judaizmusból eredő modern mozgalmak
- ☐ 27 Kereszténység. Keresztény egyházak és felekezetek
 - ☐ 271/279 A keresztény egyházak és elnevezésük
 -271 Keleti egyház általában
 - ☐ 272/279 Nyugati egyház
 - ☐ 272/273 Katolikus egyház
 -272 Római katolikus egyház
 -273 Nem-római katolikus episzkopális egyházak
 - ☐ 274/278 Protestant churches
 -274 A protestantizmus általában. Protestánsok. Nonkonform
 -275 Református egyházak
 -276 Anabaptisták. Újrakeresztelők
 -277 Szabadegyház. Nonkonformisták
 -278 Egyéb protestáns egyházak
 -279 Egyéb keresztény mozgalmak és egyházak
- ☐ 28 Az iszlám
 -281 Szufizmus
 -282 Szunniták. Szunnita iszlám
 -284 Síták. Siita iszlám
 -285 Babi-Baha'i
 -286 Bahaizmus
-29 Modern spirituális mozgalmak

vallásoktatás

ETO	<u>268</u>
H	<u>hitoktatás</u> <u>hittan</u>
HV	<u>katekézis</u>
F	<u>oktatás</u>
T	<u>keresztény teológia</u>
E	<u>egyház</u> <u>hittankönyv</u> <u>katekizmus</u>
X	<u>lelki gondozás</u> <u>papképzés</u>

H = Lásd szinonimáját |
HV = Lásd vagylagosan |
F = Lásd még általánosabban
T = Lásd még átfogóbban
E = Lásd még okozati összefüggésben |
X = Lásd még egyéb összefüggésben

Dogma

[\[BT19-33\]](#)

Here are entered works on Christian dogma in the abstract. Works on the doctrines of Christianity treated collectively are entered under Theology, Doctrinal. Works on the dogma or doctrines of non-Christian religions are entered under the individual religion with subdivision Doctrines, e.g. Buddhism—Doctrines.

UF Christian doctrines

Christianity—Doctrines

Doctrines, Christian

BT [Theology, Doctrinal](#)

NT [Dogma, Development of Rule of faith](#)

Dogma, Development of

UF Doctrinal development, Christian

Doctrine, Development of Christian

BT [Dogma](#)

RT [Theology, Doctrinal—History](#)

Szerző: **Leeuw**, Gerardus van der

Cím: A **vallás** fenomenológiája / Gerardus van der **Leeuw**

Megjelenés: Budapest : Osiris, 2001

Terjedelem: 621 p. ; 25 cm

Megjegyzések: Bibliogr.: p. 607-608. és a jegyzetekben

Sorozati cím: (Osiris tankönyvek, 1218-9855)

ETO jelzet: 291

ISBN: 963 379 884 1

Tárgyszavak: **Vallás** Fenomenológia

Egyéb nevek: **Osiris tankönyvek**

Borító:

Kosárba
teszem:

Szerző: **Leeuw**, Gerardus van der

Cím: Phänomenologie der Religion (magyar) A **vallás** fenomenológiája / Gerardus van der **Leeuw** ; [ford. Bendl Júlia, Dani Tivadar, Takács László]

Megjelenés: Budapest : Osiris, 2001

Terjedelem: 621 p. ; 25 cm

Megjegyzések: Bibliogr.: p. [607]-608. és a lábjegyzetekben

Sorozati cím: (Osiris tankönyvek, 1218-9855)

ETO jelzet: 23/28

ISBN: 963 379 884 1

Ár: 4200 Ft

Tárgyszavak: **Teológia Religion Philosophy. Theology. Vallás** és szociológia történet
Religion and sociology History.

Egyéb nevek: **Bendl Júlia (1947-) (fordító) Dani Tivadar Takács László Osiris tankönyvek**

Borító:

Kosárba
teszem:

Szerző: **Leeuw, Gerardus van der**

Cím: Phänomenologie der Religion (magyar) A **vallás** fenomenológiája / Gerardus van der **Leeuw** ; [ford. Bendl Júlia, Dani Tivadar, Takács László]

Megjelenés: Budapest : Osiris; 2000

Terjedelem: 550 p. ; 25 cm

Megjegyzések: Bibliogr., index

Sorozati cím: (Osiris tankönyvek, 1218-9855)

ETO jelzet: 23/28

ISBN: 963 379 884 1

Ár: 3480 Ft

Tárgyszavak: **Teológia Religion Philosophy. Theology. Vallás**
filozófia

Egyéb nevek: **Bendl Júlia (1947-) (fordító) Dani Tivadar Osiris tankönyvek**

Borító:

Kosárba
teszem:

További kérdések

szabad kulcsszavak vs kötött tárgyszórendszerek

hozzáférés a kulcsszó/tárgyszólistákhoz

egyedül vs többen?

formai feltárástól elválasztva vagy együtt?

hogyan épüljön be a tájékoztatásba és felhasználóképzésbe

még többen?

szakterületi terminológián osztozni?

FAST (Faceted Application of Subject Terminology)

OCLC projekt

LCSH-ből egyszerűsített terminológia

Jellemzői:

Általános (minden területet felölel)

Egyszerűbb (könnyebben megtanulható,
implementálható) nem szakmabelieknek is

Facettás (téma, földrajzi név, formai, idő,
személynév, testületi név)

Szabály: mindenik tárgyszót csak a saját fajtájával
lehet tovább pontosítani

**Project management \$xData
processing
Epic literature \$xHistory and criticism**

DE NEM

**Italy \$History \$yto 476
Blood banks \$zItaly \$zFlorence**

Nem vagyunk egyedül

Könyvpiar, könyvkiadók és kereskedők
adatbázisai

Cataloguing in Publication CIP kód

Közös (kiadói, kereskedői) tartalmi
információk hasznosítása

Automatizálás alapja

British Library e-köteleespéldány
tapasztalatok

**Köszönöm a
figyelmet!**

